

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 43/09-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. apríla 2009 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Jána Auxta a Ľubomíra Dobríka v konaní o sťažnosti A. L., P., zastúpeného advokátom JUDr. J. K., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 59/94 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo A. L. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 59/94 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava I p r i k a z u j e , a b y v k o n a n í v e d e n o m p o d sp. zn. 18 C 59/94 k o n a l b e z z b y t o č n ý c h p r i e t ' a h o v .

3. A. L. priznáva finančné zadostučinenie v sume 4 979,09 € (slovom štyritisícdeväťstosedemdesiatdeväť eur a deväť centov), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I je p o v i n n ý uhradiť A. L. trovy konania v sume 368,55 € (slovom tristošesťdesiatosem eur a päťdesiatpäť centov) na účet jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. J. K., P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 43/09 z 10. februára 2009 v časti prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť A. L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 59/94.

Okresný súd podaním sp. zn. Spr. 3129/07 doručeným ústavnému súdu 2. marca 2009 predložil k sťažnosti vyjadrenie, v ktorom je uvedená aj podrobná chronológia priebehu napadnutého konania od doručenia žaloby (16. marca 1994). V chronológii okresný súd uvádza:

„K priebehu konania pred okresným súdom (t. j. uvedenie všetkých procesných úkonov vo veci od podania návrhu na začatie konania dosiaľ):

Dňa 16. 03. 1994 bol tunajšiemu súdu doručený návrh na začatie konania v právnej veci navrhovateľa: A. L. proti odporcovi: J. B. Dňa 16. 03. 1994 doručené súdu podanie právneho zástupcu navrhovateľa. Dňa 02. 05. 1994 návrh na vyjadrenie odporcovi. Dňa 23. 05. 1994 doručené vyjadrenie právneho zástupcu odporcu. Dňa 26. 08. 1994 vytýčený

termín pojednávania. Dňa 03. 10. 1994 a dňa 14. 10. 1994 doručené súdu podanie právneho zástupcu odporcu. Dňa 29. 09. 1994 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na deň 03. 11. 1994. Dňa 03. 11. 1994 sa uskutočnilo pojednávame, ktoré bolo odročené na neurčito. Súd dňa 20. 02. 1995 dožiadal Okresný súd P. Dňa 07. 04. 1995 spis vrátený tunajšiemu súdu. Dňa 21. 08. 1995 požiadal súd Okresný súd P. o zaslanie výpisu z obchodného registra. Dňa 16. 10. 1995 súd požiadal o súčinnosť P. Dňa 23. 01. 1996 súd požiadal opätovne P. o súčinnosť - zapožičanie spisu. Dňa 16. 02. 1996 doručený súdu žiadaný spis. Dňa 11. 03. 1996 súd vyzval odporcu na oznámenie adresy. Dňa 01. 04. 1996 doručené súdu podanie navrhovateľa. Dňa 26. 04. 1996 súd vyzval právneho zástupcu na oznámenie adresy. Dňa 17. 06. 1996 súd uznesením č. k. 18 C 59/94-29 nariadil znalecké dokazovanie. Dňa 17. 05. 1996 doručené podanie právneho zástupcu. Dňa 30. 07. 1996 doručené vyjadrenie právneho zástupcu odporcu. Dňa 09. 09. 1996 spis postúpený znalcovi. Dňa 16. 04. 1997 doručené súdu podanie znalca. Dňa 09. 05. 1997 doručené súdu vyjadrenie právneho zástupcu navrhovateľa. Dňa 03. 09. 1997 spis vrátený súdnym znalcom. Dňa 16. 09. 1997 súd uznesením č. k. 18 C 59/94-68 rozhodol o vykonaní obhliadky znalcom. Dňa 07. 10. 1997 doručené súdu podanie právneho zástupcu odporcu. Dňa 01. 12. 1997 zaslaný spis súdnemu znalcovi. Dňa 20. 01. 1998 súd zaslal znalcovi doklady. Dňa 10. 02. 1998 výzva znalcovi. Dňa 25. 03. 1998 spis vrátený od znalca. Dňa 27. 04. 1997 spis postúpený znalcovi. Dňa 29. 09. 1998 výzva navrhovateľovi a znalcovi. Dňa 27. 10. 1998 oznámenie znalcovi. Dňa 04. 11. 1998 a dňa 08. 12. 1998 doručené podanie znalca. Dňa 11. 12. 1998 výzva navrhovateľovi. Dňa 07. 01. 1999 doručené podanie právneho zástupcu navrhovateľa. Dňa 05. 02. 1999 doručené podanie znalca. Dňa 23. 03. 1999 výzva O. Dňa 19. 04. 1999 doručené podanie O. Dňa 08. 06. 1999 výzva spoločnosti S. o doloženie technického preukazu. Dňa 01. 07. 1999 doložený technický preukaz. Dňa 10. 11. 1999 doručené vyúčtovanie znalečného a predložený znalecký posudok. Dňa 24. 01. 2000 výzva právnemu zástupcovi a P. Dňa 07. 02. 2000 výzva P. Dňa 09. 02. 2000 doručené podanie právneho zástupcu odporcu. Dňa 24. 02. 2000 doručené podanie K. v B. Dňa 10. 03. 2000 výzva právnemu zástupcovi odporcu. Dňa 21. 03. 2000 doručené podanie právneho zástupcu odporcu. Dňa 07. 06. 2000 výzva a znalecký posudok právnemu zástupcovi navrhovateľa a právnemu zástupcovi odporcu doručovaný znalecký posudok. Dňa 06. 07. 2000 doručené podanie právneho zástupcu navrhovateľa. Dňa 18. 07. 2000 doručené podanie právneho zástupcu odporcu. Dňa 22. 01. 2001 vytýčený termín

pojednávania a výzva spoločnosti S. Dňa 12. 02. 2001 súd vyžiadal výpis z obchodného registra spoločnosti S. Dňa 12. 02. 2001 doručené vyjadrenie právneho zástupcu odporcu. Dňa 20. 02. 2001 sa uskutočnilo pojednávanie. Dňa 05. 03. 2001 doručený súdu výpis z obchodného registra spoločnosti S. Dňa 14. 03. 2001 doručené súdu podanie navrhovateľa. Dňa 26. 03. 2001 doručené podanie právneho zástupcu odporcu. Dňa 27. 03. 2001 zmenený termín pojednávania na deň 15. 05. 2001. Dňa 05. 04. 2001 doručené podanie právneho zástupcu odporcu. Dňa 18. 04. 2001 súd predvolal účastníkov na pojednávanie. Dňa 15. 05. 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na deň 28. 06. 2001. Dňa 15. 05. 2001 súd uznesením č. k. 18 C 59/94-165 rozhodol o odmene znalca. Dňa 28. 06. 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktoré sa nedostavili účastníci. Pojednávanie bolo odročené. Dňa 22. 06. 2001 doručené odvolanie právneho zástupcu odporcu. Dňa 17. 07. 2001 predvolanie na pojednávanie. Dňa 30. 07. 2001 doručená žiadosť právneho zástupcu navrhovateľa. Dňa 11. 10. 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok. Dňa 22. 11. 2001 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na deň 18. 12. 2001. Dňa 26. 11. 2001 doručené odvolanie právneho zástupcu odporcu. Dňa 28. 11. 2001 doručené súdu podanie právneho zástupcu navrhovateľa. Dňa 29. 11. 2001 doručené súdu odvolanie právneho zástupcu navrhovateľa. Dňa 05. 12. 2001 doručené doplnenie odvolania právnym zástupcom odporcu. Dňa 10. 12. 2001 doručené vyjadrenie právneho zástupcu odporcu. Dňa 18. 12. 2001 sa uskutočnilo odvolanie, ktoré bolo odročené na deň 05. 02. 2002. Dňa 14. 01. 2002 doručené súdu vyjadrenie právneho zástupcu odporcu. Dňa 05. 02. 2002 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na deň 07. 03. 2002. Dňa 21. 02. 2002 doručené súdu podanie právneho zástupcu odporcu. Dňa 07. 03. 2002 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom sa nezúčastnil žiaden účastník ani právny zástupca a bol vyhlásený rozsudok. Dňa 16. 04. 2002 súd doručoval rozhodnutia účastníkom konania. Dňa 15. 05. 2002 doručené súdu odvolanie právneho zástupcu navrhovateľa. Dňa 25. 06. 2002 súd doručoval odvolania protistranám. Dňa 09. 08. 2002 doručené vyjadrenie právneho zástupcu navrhovateľa. Dňa 23. 09. 2002 vyzval súd právneho zástupcu navrhovateľa na doloženie dokladov. Dňa 03. 10. 2002 doručené súdu podanie právneho zástupcu navrhovateľa. Dňa 14. 10. 2002 súd vyzval právneho zástupcu navrhovateľa na doloženie dokladov. Dňa 06. 11. 2002 a dňa 02. 12. 2002 doručované odvolanie právnemu zástupcovi odporcu. Dňa 28. 02. 2003 spis predložený odvolaciemu súdu. Dňa 24. 01. 2003 doručené podanie právneho zástupcu navrhovateľa. Dňa 07. 11. 2003 vrátený spis z

odvolacieho súdu. Dňa 13. 11. 2003 súd doručoval rozhodnutie odvolacieho súdu účastníkom konania. Dňa 18. 11. 2003 vyjadrenie sudcu k námietke zaujatosti. Dňa 13. 01. 2004 uznesenie súdu č. k. 18 C 59/94-231 o oprave rozsudku. Dňa 14. 04. 2004 súd uznesením č. k. 18 C 59/94-239 vyzval odporcu na odstránenie vady podania. Dňa 24. 05. 2004 doručené súdu podanie právneho zástupcu. Dňa 26. 10. 2005 vec predložená odvolaciemu súdu. Dňa 26. 07. 2006 vrátená vec odvolaciemu súdu. Dňa 04. 10. 2006 doručované rozhodnutie odvolacieho súdu účastníkom.

S poukazom na jednotlivé úkony vykonané v predmetnom konaní musím konštatovať, že predmetné konanie je poznačené prietahom, ktorý bol spôsobený neprímerane vysokým početom pridelených vecí v oddelení zákonnej sudkyne ako i pretrvávajúcim poddimenzovaným stavom sudcov a administratívnych pracovníkov na Okresnom súde Bratislava I. Sťažnosť sťažovateľa na prietahy v konaní je dôvodná. Zároveň si Vám dovoľujem oznámiť, že som pristúpila k sledovaniu veci a požiadala som zákonnú sudkyňu o konanie vo veci tak, aby k ďalším prietahom v konaní nedochádzalo.

V prípade, že Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, aby bolo vzaté do úvahy, že zákonná sudkyňa subjektívnym konaním nezavinila vznik prietahov v konaní. S poukazom na uvedené objektívne dôvody, za ktorých došlo k prietahu v konaní prosím Ústavný súd Slovenskej republiky, aby uvedené skutočnosti pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia vzal do úvahy a nepriznal mu finančné zadosťučinenie v plnej výške.

Konečné rozhodnutie ponechávam na zváženie Ústavnému súdu Slovenskej republiky.“

Prehľad úkonov okresného súdu ním vykonaných v posudzovanom konaní uvedený v písomnom vyjadrení predsedníčky okresného súdu sa zhoduje so zisteniami ústavného súdu. Pri posúdení, či došlo k zbytočným prietahom v konaní, však ústavný súd prihliadol na celý obsah predloženého spisu a bral do úvahy všetky okolnosti, ktoré z neho vyplývali.

Právny zástupca sťažovateľa sa k stanovisku okresného súdu vyjadril podaním z 5. marca 2009, v ktorom uvádza:

„Aj predsedníčka OS Bratislava I uznáva, že v napadnutej veci došlo k prietahom v konaní. Toto bolo konštatované už aj v odpovedi predchádzajúceho predsedu OS

Bratislava I zo dňa 27. 12. 2006. Žiaľ, stav v tomto konaní sa doteraz nezmenil a nie je mi známe, že by súd vykonal nejaký konkrétny procesný úkon, ktorý by smeroval k rozhodnutiu v merite veci.

Predsedyňa OS Bratislava I popisuje jednotlivé procesné úkony konajúceho sudcu, ale z tohoto popisu je zrejmé, že išlo o úkony, ktoré boli z hľadiska časového v takom odstupe, že vyvolali prieťahy, a v prvom rade je potrebné posúdiť, či tieto úkony viedli k tomu, aby sa vo veci mohlo rozhodnúť.

Napriek komplikáciám s vypracovaním znaleckého posudku možno ťažko akceptovať fakt, že uznesením zo dňa 17. 6. 1996 bol ustanovený znalec, a znalecký posudok bol doručený môjmu právnenému zástupcovi až 23. 6. 2000 (deväť mesiacov po jeho vypracovaní), t. j. že vypracovanie znaleckého posudku trvalo štyri roky.

Účastník konania nemá prostriedky na to, aby znalca prinútil vypracovať znalecký posudok skôr, toto môže urobiť súd, a v záujme rozhodnutia o žalobe v primeranom čase mal súd svoje právomoci využiť.

Toto rovnako platí o rozhodovaní o znalečnom a o námietke zaujatosti, kde bol prieťah päť rokov, resp. štyri roky.

Rovnako odo dňa 11. 10. 2001, keď bol na pojednávaní vyhlásený rozsudok, ďalšie následné kroky súdu ako prvého stupňa, tak aj druhého stupňa, vykazujú znaky určitej zmätočnosti, čo malo rovnako vplyv na vznik prieťahov v konaní.

Pokiaľ predsedníčka OS Bratislava I vysvetľuje prieťahy vysokým nápadom vecí u konajúcej sudkyne, tak je potrebné konštatovať, že u vecí, ktoré na súde bežia už desať a viac rokov, by si vyžadovali zvýšenú pozornosť a rozhodnejší postup súdu.

Pokiaľ sa týka uznesenia Ústavného súdu SR zo dňa 10. 2. 2009 o prijatí mojej ústavnej sťažnosti, tak toto akceptujem s tým, že k dôvodom, ktoré boli uvedené v mojej sťažnosti zo dňa 19. 1. 2009, chcem zdôrazniť, že škodná udalosť sa stala dňa 28. 3. 1992, teda od tejto udalosti už uplynulo sedemnášť rokov, a od podania žaloby uplynulo už pätnásť rokov. Kedy bude vo veci právoplatne rozhodnuté, je ťažké predpokladať, ale hrozí tu riziko, či aj pre prípad rozhodnutia súdu, že bude mojej žalobe vyhovené, budú mi priznané úroky a trovy, je otázne, či sa tento môj nárok ešte reálne aj uspokojí.

Rovnako po celý čas od podania žaloby som v určitom stave právnej neistoty, a preto požadovaná suma na finančné zadosťučinenie je primeraná.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

„Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadnil tri základné

kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada v rámci prvého kritéria aj na predmet sporu (povaha veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. II. ÚS 32/02, IV. ÚS 202/05).

1. Pokiaľ ide o právnu a skutkovú zložitosť veci, nárok sťažovateľa o náhradu škody s príslušenstvom, ktorý podľa neho vyplýva z porušenia povinností žalovaného vyplývajúcich z ustanovenia § 420 ods. 1, § 442 ods. 1 a § 616 Obchodného zákonníka (i v dôsledku vady výrobku), je po právnej stránke štandardnou agendou všeobecných súdov. Aj skutkovú stránku veci možno zaradiť medzi štandardnú agendu v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, aj keď v danom prípade bolo potrebné nariadiť znalecké dokazovanie. Okresný súd ani nenamietal, že ide o právne a skutkovo zložitú vec.

2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd konštatuje, že správanie sťažovateľa v danom prípade nemalo podstatný vplyv na predĺženie konania, bolo aktívne a súčinnosť. Ani okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti neuviedol, žeby správanie sťažovateľa prispelo k predĺženiu konania v danej veci.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu, pričom vzniknuté prieťahy posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu. Na základe prehľadu úkonov okresného súdu ústavný súd konštatuje, že takmer celý priebeh konania je poznačený neefektívnosťou jeho postupu, čo malo vplyv na doterajšiu dĺžku sporu. I keď v priebehu takmer 15-ročného konania bolo zistené iba jedno väčšie obdobie nečinnosti v trvaní 30 mesiacov, od 4. októbra 2006, keď doručoval rozhodnutie odvolacieho súdu o námietke zaujatosti účastníkom konania, až do prerokovania sťažnosti na ústavnom súde (marec 2009), a okresnému súdu nemožno vytknúť inú dlhodobejšiu nečinnosť, ústavný súd zdôrazňuje, že občianske súdne konanie, ktoré bez meritórneho právoplatného rozhodnutia trvá tak dlho, ako je tomu v danej veci, možno už len na základe jeho posúdenia v celku považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vychádzajúc zo svojej judikatúry (napr. IV. ÚS 239/03, IV. ÚS 9/05, IV. ÚS 211/05) ústavný súd ďalej konštatuje, že okrem nečinnosti mal vplyv na priebeh konania aj nesústredený a neefektívny postup okresného súdu súvisiaci so znaleckým dokazovaním. Svedčí o tom najmä to, že i keď znalecké dokazovanie nariadil ešte 17. júna 1996, znalecký posudok spracoval znalec 10. novembra 1999 a okresný súd ho doručil právnenému zástupcovi sťažovateľa až 23. júna 2000.

Neefektívnosť postupu okresného súdu napokon vyplýva aj zo skutočnosti, že i keď nariadil až sedem pojednávaní v rokoch 2001 a 2002 a vo veci samej už 11. októbra 2001 rozhodol rozsudkom, jeho rozsudok nebol odvolacím súdom v napadnutej časti ešte dosiaľ preskúmaný, spis na rozhodnutie o odvolaní síce predložil Krajskému súdu v Bratislave, ale tento mu bol ako predčasne predložený 7. novembra 2003 vrátený s pokynom na doplnenie a odstránenie väd rozhodnutia, ktoré do dňa preskúmania konania ústavným súdom neodstránil, spis odvolaciemu súdu opätovne nepredložil na rozhodnutie o odvolaní a konanie dosiaľ nie je právoplatne skončené.

Takáto zdĺhavosť konania predlžuje stav právnej neistoty dotknutej osoby do tej miery, že sa jej právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate (mutatis mutandis I. ÚS 39/00, I. ÚS 66/03, III. ÚS 113/07).

Aj okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti priznal, že v konaní došlo k zbytočným priet'ahom.

Ústavný súd neakceptoval námietku okresného súdu, že k priet'ahom došlo v dôsledku neprimerane vysokého počtu pridelených vecí v oddelení zákonnej sudkyne ako i pretrvávajúcim poddimenzovaným stavom sudcov a administratívnych pracovníkov na okresnom súde.

V súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, nezabavuje štát zodpovednosti za zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02). Námietka pretrvávajúceho vysokého

nápadu vecí, či námietka častých zmien zákonných sudcov a neprimeraného zaťaženia sudcov pri vybavovaní agendy nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil. Tieto okolnosti ústavný súd nezohľadňuje v súvislosti s pozitívnym záväzkom štátu zabezpečiť právo občana na súdne konanie bez zbytočných prietáhov.

Vzhľadom na tieto skutočnosti preto ústavný súd vyslovil, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 59/94 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 59/94, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci, aj keď o to v sťažnosti nežiadal.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 citovaného zákona ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiadal aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 4 979,09 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti.

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadost'učinenia.

Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Pri určení jeho výšky ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania, nečinnosť a neefektívnu činnosť okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 59/94, berúc do úvahy i povahu veci a jej význam pre sťažovateľa, ústavný súd považoval priznanie požadovanej sumy 4 979,09 € za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom advokátom JUDr. J. K. Sťažovateľ požadoval úhradu za tri úkony právnej služby a režijný paušál v celkovej sume 368,55 €.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2008, ktorá bola 20 950 Sk, t. j. 695,41 €. Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti a vyjadrenie k stanovisku okresného súdu z 5. marca 2009) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 115,90 € (za jeden úkon právnej služby) a 3 x 6,95 € Sk režijný paušál

(§ 16 ods. 3 vyhlášky). Ústavný súd tak priznal úhradu trov konania v sume požadovanej sťažovateľom tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2009